

Årsrapport för Hälsoverket i Väster 2024

Stadsområde Sydväst

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	2
2	BAKGRUND.....	2
5	GRUNDUPPDRAK	3
5.1	MÅLGRUPP/ER.....	3
5.2	MÅLOMRÅDE.....	4
5.2.1	<i>Anordna kostnadsfria aktiviteter som utformas för att underlätta fortsatt aktivitet i ordinarie verksamhet.....</i>	<i>4</i>
5.2.2	<i>Tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig hälsoinformation, exempelvis genom uppsökande verksamhet för att nå spridning i grupper som kan vara svåra att nå</i>	<i>5</i>
5.2.3	<i>Främja samverkan, kommunikation och förståelse mellan invånare och aktörer som verkar på lokal nivå</i>	<i>7</i>
5.2.4	<i>Samverka inom området fysisk aktivitet på recept (FaR©).....</i>	<i>10</i>
5.2.5	<i>Samverka med övriga Hälsoverk/Hälsolots i staden för att ta tillvara erfarenhet, kunskap och resurser</i>	<i>11</i>
6	LOKALT UPPDRAG.....	12
7	ÖVRIGT	14
8	EKONOMISK REDOVISNING.....	15

1 INLEDNING

Det övergripande målet med Hälsoteket i Väster är att minska skillnader i hälsa i stadsområdet sydväst. Hälsoteket i Väster är en främjande och förebyggande verksamhet, med syfte att förbättra befolkningens levnadsvanor och välbefinnande samt minska risken för livsstilsrelaterade symptom och sjukdomar. Verksamheten ska bygga på ett salutogent förhållningssätt och helhetsperspektiv på hälsa som inkluderar fysisk, psykisk och social hälsa. FN:s konvention om mänskliga rättigheter ska ligga till grund för arbetet. Årsrapporten är en uppföljning av Samverkansavtal om Hälsoteket i Väster mellan Göteborgs Hälso- och sjukvårdsnämnd och Socialnämnd Sydväst i Göteborgs Stad 2023–2025.

2 BAKGRUND

Hälsoteket i Väster ska skapa möjligheter för människor att ta eget ansvar för sin hälsa. Verksamheten bygger på samverkan mellan lokala aktörer inom bland annat stadsområdet, hälso- och sjukvården samt civilsamhället och är ett komplement till stadsområdets ordinarie hälsofrämjande samt förebyggande utbud. Samverkansparterna bidrar med kunskap om lokala behov i syfte att prioritera grupper som kan vara svåra att nå i ordinarie verksamhet.

Hälsoteket ska:

- Anordna kostnadsfria aktiviteter som utformas för att underlätta fortsatt aktivitet i ordinarie verksamhet.
- Tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig hälsoinformation, exempelvis genom uppsökande verksamhet för att nå spridning i grupper som kan vara svåra att nå.
- Främja samverkan, kommunikation och förståelse mellan invånare och aktörer som verkar på lokal nivå.
- Samverka inom området fysisk aktivitet på recept (FaR©).
- Samverka med övriga Hälsotek/Häsolots i staden för att ta tillvara erfarenhet, kunskap och resurser.

5 GRUNDUPPDRAK

5.1 Målgrupp/er

Beskriv målgrupp/er som ingår i arbetet:

Hälsoteket i Väster arbetar utifrån ett livsloppsperspektiv (alla åldrar), men aktiviteter riktas mestadels mot den vuxna befolkningen. I syfte att minska skillnader i hälsa i stadsområdet arbetar verksamheten främst för daglediga såsom exempelvis sjukskrivna och arbetssökande.

En behovsanalys har gjorts för de sydvästra delarna av Göteborg. Utifrån Hälsotekets mål ses störst behov vad gäller socioekonomisk utsatthet, upplevd trygghet, ensamhet, samt ohälsa i mellanområdena: Frölunda-Tofta, Centrala Tynnered och Stora Högsbo.

Det finns behov hos olika målgrupper i alla delar av stadsområdet varför det är viktigt att Hälsotekets verksamhet är öppen för alla. I några områden finns det en större andel personer med risk för ohälsa, se ovan. Hälsoteket arbetar för att främst nå boende i de områdena samt att göra det enkelt för dem att delta.

5.2 Målområde

5.2.1 *Anordna kostnadsfria aktiviteter som utformas för att underlätta fortsatt aktivitet i ordinarie verksamhet*

Kort beskrivning av genomförd insats	Aktör/er	Effekt/Resultat/Lärdomar
Anordnat kostnadsfria aktiviteter terminsvis bestående av gruppträning, rådgivning, öppna träffar, kurser, grupper, föreläsningar och workshops. Aktivitetserna ger konkreta verktyg för att kunna utövas på egen hand. Deltagarna har fått förslag på andra verksamheter där deltagaren kan fortsätta. Framtagande av enkät med hjälp av studenter. En genomförd enkät under våren som reviderades inför hösten.	Hälsoteket i Västers personal, arvoderade ledare/föreläsare, biblioteken i sydväst, Frölunda Kulturhus, Öppna förskolan Opaltorget, Axel och Trädet, Närhälsan Rehab Frölunda och Styrso, Cykelfrämjandet, Ungdomsmottagningen Väst.	Genom enkäter på föreläsningar och kurser uppger deltagarna att de fått kunskap och verktyg inom hälsa. På grund av förlängd renovering av Frölunda Kulturhus har flera aktiviteter flyttats till lokaler i olika delar av stadsområdet. Det har medfört längre restider för personalen och färre aktiviteter har kunnat hållas. Flera kurser och gruppträffar har behövt ställas in på grund av lokalbrist. Resultat från enkätundersökningen visade att många vill få hjälp av Hälsoteket att hitta nya aktiviteter. En lärdom är att man kan tänka sig att betala för en aktivitet.
Under två veckor 2024 lotsat deltagare till olika föreningar och verksamheter genom att erbjuda deltagare att pröva aktiviteter tillsammans med hälsotekets personal samt andra deltagare.	Personal på hälsoteket.	Det är svårt att få deltagare att pröva nya aktiviteter. Lotsning till andra aktiviteter har erbjudits två gånger/veckor under året. Flera personer har deltagit i prova-på-veckorna. Några valde att fortsätta på de aktiviteter de provade. Lärdomar som gjorts är att vara noggrannare med att kalla veckan för prova-på vecka istället för lotsningsvecka. Så att det blir mer av en möjlighet.

5.2.2 *Tillhandahålla behovsanpassad och lättillgänglig hälsoinformation, exempelvis genom uppsökande verksamhet för att nå spridning i grupper som kan vara svåra att nå*

Kort beskrivning av genomförd insats	Aktör/er	Effekt/Resultat/Lärdomar
Hälsoteket marknadsförs genom flera kanaler. Två gånger per år, vår och höst, ger Hälsoteket ut ett tryckt program. Sommarprogrammet sker digitalt samt affischeras. Programmen sprids bland annat via olika samverkansparter. Hälsotekets medverkan i olika nätverk, affischering, andra verksamheters sociala medier och evenemangskalendrar är ytterligare exempel på informationskanaler. Sprida information om Hälsoteket på Frölunda Pop-up bibliotek	Frölunda Kulturhus, Finsam, Frölunda bibliotek, Hälsofrämjande och förebyggandeenheten, arbetsmarknadsinsatser, och Centrum för fysisk aktivitet. Vårdcentraler, föreningar, kommunala enheter.	Under året har det kommit många nya deltagare till alla aktiviteter. Det har även kommit lite yngre deltagare än tidigare. Vid tre tillfällen har personal från Hälsoteket mött besökare på Frölunda pop-up bibliotek på Frölunda Torg. Frölunda Torg är en bra plats att möta daglediga som skulle kunna få stöd av Hälsoteket men som inte känner till möjligheten.
Sprida flyers och affischer för enskilda aktiviteter till särskilda målgrupper.	Hälsotekets personal	Flyers har tagits fram till för några av aktiviteterna och lämnats digitalt och fysiskt till Hubben i Tynnered samt skickats digitalt till Finsam. Det var bra med flyers i samverkan/samtal med verksamheter exempelvis Öppna förskolan. Osäkert om det hjälper med flyers som läggs på olika platser.

Sprida information om Hälsoeket till verksamheter som möter personer i olika arbetsmarknadsinsatser.	Hälsoeket personal. Finsam, Arbvux, Kompetenscenter, Framtidshubben.	Information/flyers har lämnats till verksamheterna för att det ska vara enklare för dem att använda materialet i mötet med deltagare.
Mött elever i SFI	Komvux	Deltagit i en hälsomässa med eget seminarie om Hälsoetek. Ett bra tillfälle att möta elever i SFI. Eleverna läste även Vård och omsorg och skulle kunna hamna i ett arbete där de kan hänvisa andra till Hälsoetekets aktiviteter.
Göra egna png-filer för digital spridning av affischer.	Hälsoetekets personal	Enstaka filer har gjorts men det kunde varit fler. Då Frölunda Kulturhus varit stängt så har det varit svårare att affischera där, vilket vanligen är en plats där många passerar. I de tillfälliga lokalerna fick det inte plats lika många deltagare som i normala fall. Därför spreds aktiviteter inte i lika stor utsträckning.
Hälsoeket har startat ett Instagramkonto med syfte att nå yngre målgrupper samt verksamheter som möter Hälsoetekets målgrupper.	Hälsoetekets personal	Flera nya följare, både privatpersoner och verksamheter. Svårt att veta om fler yngre deltagare har kommit till Hälsoeket genom Instagram.

5.2.3 *Främja samverkan, kommunikation och förståelse mellan invånare och aktörer som verkar på lokal nivå*

Kort beskrivning av genomförd insats	Aktör/er	Effekt/Resultat/Lärdomar
Aktiviteter arrangeras i samarbete med olika aktörer.	Frölunda Kulturhus, Kulturskolan, Fritid, Centrum för fysisk aktivitet, Sömnapnéföreningen, privata och offentliga vårdcentraler, privat och offentlig rehab, Hälsofrämjande- och förebyggandeenheten, Bräcke diakoni, Familjecentraler, Reumatikerföreningen i Göteborg, Familjebostäder, Cykelfrämjandet, Idrott- och föreningsförvaltningen.	Att samverka med andra verksamheter är ett effektivt och lärorikt arbetssätt där olika verksamheter bidrar med sin kompetens för att skapa en bra aktivitet för medborgaren. Ofta har verksamheterna lite olika syften och mål som kan uppnås med samma aktivitet, och där målgruppen är densamma. Detta arbetssätt ger en bredare spridning av aktiviteten och ett bra innehåll med olika styrkor från aktörerna. Att avsändaren är känd av deltagaren kan också bidra till en ökad tilltro och trygghet. Utöver samverkan har det funnits många aktiviteter från andra verksamheter att hänvisa deltagare till.
Utvecklingsgrupp för Hälsoverket i Väster På mötena ska gemensamma mål, utmaningar och behov utifrån respektive enheter diskuteras. Deltagare i utvecklingsgruppen har mål och	Närhälsan rehab, Äldre- och omsorgsförvaltningen, Svenska kyrkan, Finsam, Centrum för fysisk aktivitet,	Det har varit svårt att samla alla deltagare i utvecklingsgruppen varför endast tre möten genomförts under året. På mötena har viktigt information delats och en idé kring kunskapshöjande träff för personal har diskuterats. Även syftet med utvecklingsgruppen och vilka som ska delta diskuteras.

inriktningar som samspelar med Hälsovetekets arbete. Under 2024 planerade gruppen att arrangera en dag om existentiell hälsa för personal.	Närhälsan vårdcentral, utvecklingsledare folkhälsa.	En dag för personal visade sig svårt att genomföra då personal inom exempelvis vården har svårt att prioritera den här typen av aktivitet. Deltagarna har upplevt mötena som meningsfulla och vill fortsätta på samma sätt kommande år.
Bjuda in till en nätverksträff med lokala aktörer för att berätta om Hälsoveteket samt ta del av övriga representanters arbete och bild av hälsoläget i sydvästra Göteborg.	Patientföreningar, bostadsbolag, tandvård, religiösa samfund med flera.	I och med den förlängda stängningen av Frölunda Kulturhus under hela 2024 blev det svårt att hitta en lämplig lokal att arrangera en nätverksträff i. Istället planeras en nätverksträff att genomföras någon gång under 2025.
Hälsoveteket medverkar i flertalet lokala och stadenövergripande nätverk. Under året har medverkan skett i tre, för Hälsoveteket, nya nätverk vilka beskrivs här.	1. Tillsammans i Tynnered 2. Operativt samverkansforum i Sydväst 3. Tobaksnätverket i väst	Att vara aktiv i olika nätverk är viktigt för att sprida Hälsovetekets aktiviteter till rätt målgrupper men också ett sätt att hitta nya samverkanspartner. Det är många verksamheter som verkar för invånarna i de sydvästra delarna av Göteborg. Genom att samla verksamheter kring olika frågor så kan insatserna effektiviseras. 1. Nätverket för socialt hållbart Tynnered och Destination Tynnered bjuder in alla som arbetar eller är engagerade lokalt i Tynnered till återkommande möten. Syftet är att skapa en fortsatt positiv utveckling i området genom att lära känna varandras verksamheter bättre och höra om olika initiativ i området. 2. Forum med fyra tematräffar per år där syftet är en stärkt samverkan och nya gemensamma folkhälsoinsatser.

		3. Nätverk som möts tre till fyra gånger per år för informationsutbyte, samverkan och kunskap.
Hälsoteket planerade att besöka minst fyra verksamheter. Till exempel arbetsmarknadsinsatser, vårdcentraler, rehabenheter, BmSS-stödjarna under 2024. Flera grupper med studiebesök har tagits emot.	Hälsotekets personal. Hovås Askims Familjeläkare & BVC, Närhälsan Opalatorgets vårdcentral, Närhälsan Frölunda vårdcentral. Chalmersfixarna (daglig verksamhet) Studenter från Läkarprogrammet GU.	På grund av Socialstyrelsens satsning på FaR som metod ändrades insatsen till att fokusera på de verksamheter som ansökt och kommit med i Centrum för Fysisk aktivitets utbildningsinsats. Tre vårdcentraler besöktes under året. Ett besök på Omtankens vårdcentral och rehab var planerad men fick flyttas till 2025 på grund av sjukdom. Studiebesöken var intressanta och ger alltid nya infallsvinklar att reflektera över.

5.2.4 Samverka inom området fysisk aktivitet på recept (FaR©)

Kort beskrivning av genomförd insats	Aktör/er	Effekt/Resultat/Lärdomar
Deltagande i Centrum för fysisk aktivitets (Cffa) nätverksträffar. Hälsotekets aktiviteter finns med i Aktivitetskatalogen. Hälsotekets fysiska aktiviteter finns med som en naturlig del av FaR-processen där det ska vara enkelt och tillgängligt att komma igång med fysisk aktivitet i grupp. Alla ledare för Hälsotekets fysiska aktiviteter ska vara väl medvetna om vad ett FaR är om en deltagare kommer med ett sådant	Hälsotekets personal. Cffa:s personal.	Cffa har inte arrangerat några nätverksträffar så där har Hälsoteket inte kunnat medverka. Övriga insatser har gjorts. För att följa Cffa:s fortsatta arbete har Hälsotek/-lots haft gemensamma möten med Cffa under året. Enkäten som genomfördes i alla grupper med fysisk aktivitet under hösten visade att 10,6% av deltagarna hittat till Hälsoteket via vården.
Hälsoteket har Trygg start-certifierat verksamheten.	Hälsoteket i Väster	Ett sätt att tydliggöra för förskrivare av FaR samt för personer som själva söker aktiviteter att Hälsoteket är en verksamhet där de kan få en trygg start i sin träning. Bra för personalen att reflektera över hur passen är uppbyggda, det arbetet fortsätter under 2025.

Hälsoteket har erbjudit alla vårdenheter i sydväst som kommit med i FaR-projektet att komma och berätta om Hälsoteket, detta för att underlätta förskrivningen av FaR till anpassade aktiviteter.	Hälsotekets personal	Relevant att lyfta vikten av att skriva FaR i kontakt med vårdcentraler och rehabenheter för att nå rätt målgrupper. Fyra vårdenheter tackade ja till erbjudandet.
---	----------------------	---

5.2.5 *Samverka med övriga Hälsotek/Hälsolots i staden för att ta tillvara erfarenhet, kunskap och resurser*

Kort beskrivning av genomförd insats	Aktör/er	Effekt/Resultat/Lärdomar
Nätverksmöten. Hälsotek/-lots har ett gemensamt nätverk. Utgångspunkten för nätverket är att delat med sig av erfarenheter, diskuterat framtida program, målgrupper och vilka metoder som kan vara användbara. Kontinuerlig kontakt fem gånger per år kring gemensamma frågor utifrån framtaget årshjul. Ta del av varandras insatser, aktiviteter samt arbetssätt.	Hälsolots Centrum, Hälsoteken i Nordost, Hälsoteket i Väster, Hälsolots Hisingen (alla Hälsotek/-lots)	Det har lett till bättre samarbete och förenklat det praktiska arbetet samt effektiviserat nyttjande av resurser. Fått inspiration av andras arbetssätt och aktiviteter.
Marknadsföring och informationsspridning av varandras aktiviteter, främst online-aktiviteter som på så vis blivit tillgängliga för invånare över hela staden.	Alla Hälsotek/-lots	Deltagare ifrån andra stadsområden har deltagit i aktiviteter vilket lett till att gruppen i sig blivit större än om det endast varit deltagare ifrån sydväst.

		Smala aktiviteter och mindre målgrupper har kunnat prioriteras då aktiviteter kan spridas till målgrupper utanför det aktuella stadsområdet.
Representant från Västra Götalandsregionen (VGR) bjuds in vid två heldagar för gemensam dialog kring avtalsspecifika frågor så som handlingsplan, Årsrapport samt avtalstecknande.	VGR och Hälso- och sjukvårdslots i respektive stadsområde	Ökad delaktighet och transparens mellan avtalsparterna.

6 LOKALT UPPDRAG

Beskriv målgrupp/er som ingår i arbetet:

Hälsoguider

Syftet med satsningen på hälsoguider är att skapa ett socialt hållbart samhälle med minskade skillnader i hälsa. Utgångspunkten är att alla invånare i dagsläget inte har likvärdig tillgång till hälsoinformation och att det är den offentliga sektorns skyldighet att anpassa arbetssätt och kanaler för att nå ut med information och stöd för att tillgodose rätten till hälsa och arbete, två grundläggande mänskliga rättigheter.

Den primära målgruppen är socioekonomiskt utsatta grupper och personer som inte har tillgång till eller möjlighet att tillgodogöra sig hälsoinformation på grund av detta, och som är bosatta eller befinner sig i stadsområde Sydväst. Enligt behovsanalysen för Sydväst, se bilaga, är områdena Frölunda-Tofta, Centrala Tynnered och Stora Högsbo delar med högst andel socioekonomiskt utsatta.

Målområde för lokalt uppdrag: Häsoguides

Kort beskrivning av genomförd insats	Aktör/er	Effekt/Resultat/Lärdomar
Arbetet med Häsoguides handlar om att värva personer som bor eller är verksamma i stadsområde sydväst och befinner sig i ett sammanhang där de kan sprida information om mat, sömn, stress, motion och annat som påverkar hälsan. De ska ha stora kontaktnät i närområdet genom medverkan i exempelvis idrotts- och kulturföreningar, ideella organisationer, hyresgästföreningar, religiösa samfund, humanitärt arbete och nätverk av familj och vänner. De får utbildning av Häsoteket inom livsstilsfrågor för att sedan sprida i sina nätverk.	Häsoteket i Väster	Under våren utbildades 9 häsoguides i steg 2. Fler häsoguides talar ett prioriterat språk. Häsoguides som utbildades för mer än tre år sedan har fått gå en utbildning för uppdaterad kunskap och kännedom om nya rekommendationer.
Häsoteket i Väster och andra verksamheter ska kunna ta hjälp av häsoguiderna i arbetet med att nå nya grupper och utveckla sina arbetssätt, genom att ge häsoguiderna arvoderade uppdrag. Flertalet av uppdragen ska vara inom livsstilsfrågor samt utifrån de behov häsoguiderna har rapporterat.	Häsoteket i Väster och verksamheter som anlitar häsoguides.	Fokus för häsoguidesarbetet har handlat om att knyta nya kontakter med verksamheter för fler kommande uppdrag. 13 häsoguides har tagit uppdrag. Några häsoguides har tagit fler än ett uppdrag. De flesta uppdragen har handlat om livsstilsfaktorer.

7 ÖVRIGT

Hösten 2023 stängde Frölunda Kulturhus för renovering fram till våren 2024. Under våren 2024 beslutades om ytterligare stängning till mars 2024. Frölunda Kulturhus är en central plats med bra lokaler för kurser och grupper. Hälsoteket fick i och med stängningen flytta aktiviteterna till andra platser i området i den mån det gick. Planen för 2024 var att kunna använda lokalerna på Kulturhuset igen men i och med nytt beslut kunde detta inte ske. Det medförde att färre kurser och grupper kunde genomföras. Några grupper och föreläsningar kunde flyttas till närliggande lokaler, de var tyvärr inte var lika tillgänglighetsanpassade som de lokaler som normalt används.

Kostnaderna för lokaler, ledare och material har ökat i hög takt därför har aktiviteter behövt tas bort och fler aktiviteter och köpta tjänster i form av fysioterapeuter och föreläsare kommer att behöva tas bort under kommande år.

8 EKONOMISK REDOVISNING

	Budget 2024		Utfall 2024-12-31	
	HSNG	SN	HSNG	SN
Lönekostnader personal (lön inkl. lönebikostnader)	1 132 000	1 132 000	1 154 000	1 154 000
Omkostnader (administration., kostnader, resor, lokaler kurser etc.)	126 000	126 000	123 500	123 500
Insatser enligt grunduppdrag:	154 000	154 000	120 000	120 000
Insatser enligt lokalt uppdrag:	5 000	5 000	10 000	10 000
SUMMA	1 417 000	1 417 000	1 407 500	1 407 500
Återbetalning till HSNG				

Överskott på 19 500 kr på grund av lägre hyreskostnad med anledning av renovering av Frölunda Kulturhus. Information om det kom vid årsskiftet.